

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

15/1291-

08.02.2016

Statsbudsjettet 2016 - Tildelingsbrev til Norges Forskningsråd

I dette tildelingsbrevet meddeles Landbruks- og matdepartementets styringssignaler og Stortingets budsjettvedtak for Forskningsrådet i 2016. Prop. 1 S (2015-2016) for Landbruks- og matdepartementet ble behandlet i Stortinget 9. desember 2015 på grunnlag av Innst. 12 S (2015-2016).

Kap. 1 Innledning

Tildelingsbrevet utfyller de føringer og mål som ligger i Prop. 1 S (2015-2016) fra Landbruks- og matdepartementet.

Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer fremgår av Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2015 – 2024).

Spesielt relevant og viktig for Landbruks- og matdepartementets sektor er forskning som skal bidra til å løse sektorrelevante samfunnsutfordringer innenfor de prioriterte områdene "Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv", "muliggjørende teknologier" og "klima, miljø og miljøvennlig energi".

Kap. 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Forskningsrådet:

- Økt vitenskapelig kvalitet

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Besøksadresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 874

Avdeling for matpolitikk

Saksbehandler
Henrik Høyer
Holgersen
22249394

- Økt verdiskaping i næringslivet
- Møte store samfunnsutfordringer
- Velfungerende forskningssystem
- God rådgivning

Se Prop. 1 S (2015-2016), samt Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement for nærmere omtale av mål, strategiske områder og styringsinformasjon for 2016, og hvordan rapportering skal foregå.

Styringssystemet for Forskningsrådet er under utvikling og det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement for nærmere omtale av dette.

Kap. 2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Landbruks- og matdepartementet

Forskning, innovasjon og kompetanse skal bidra til at de overordnede landbruks- og matpolitiske målene – matsikkerhet, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk – blir nådd.

Landbruks- og matdepartementet har tre sektorpolitiske delmål for forskning og innovasjon. Nedenfor omtaler departementet nærmere hva vi ønsker å oppnå med tildelingen til Forskningsrådet.

Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon

Forskning skal bidra til å utvikle landbruket til å bli mer effektivt og lønnsomt, og legge grunnlag for stabil leveranse av trygg kvalitetsmat. Departementet vektlegger at tildelinger til Forskningsrådet skal målrettes mot å fremskaffe kunnskap på prioriterte landbruks- og matpolitiske områder.

God konkurransekraft for norsk matproduksjon er avhengig av at maten er trygg og at dyrevelferden blir ivaretatt. Den gode dyrehelsen er blant annet en av hovedårsakene til at norsk husdyrproduksjon har Europas laveste forbruk av antibiotika, og med dette lav forekomst av antibiotikaresistente bakterier. Departementet vil i 2016 særlig prioritere forskning som bidrar til trygg mat, herunder dyrehelse og dyrevelferd. Forskning som gir økt kunnskap om utfordringer knyttet til antibiotikaresistens skal særlig prioriteres, jf. kapittel 3.

Forskning som bidrar til økt produksjon av mat på en kostnadseffektiv måte skal prioriteres i 2016. Kunnskap som sikrer økt produktivitet og best mulig utnyttelse av tilgjengelige landbruksarealer og biologiske ressurser, herunder matsvinn, står sentralt. Forskning skal videre støtte opp under en bærekraftig bioøkonomi og legge til rette for ny næringsvirksomhet og framtidig verdiskaping i landbrukssektoren. Det samme gjelder kunnskap innen agronomiske fagområder og klimatilpasset produksjon. Det er blant annet behov for teknologi og kunnskap om produksjonsendringer som kan gi grunnlag for utslippsreduksjoner. Videre er det også behov for kunnskap om utfordringer og muligheter for norsk landbruk i et endret klima. Tildelingen skal videre bidra til kunnskapsutvikling som sikrer god plantehelse, og et landbruk som tar nødvendige hensyn til ressurser, natur og miljø.

Innenfor området skog og tre skal forskningsinnsatsen knyttet til bærekraftig skogbruk og økt bruk av tre for verdiskaping. Videre er det behov for økt kunnskap om klimagassutslipp fra byggsektoren i et livsløpsperspektiv. Tildelinger fra Landbruks- og matdepartementet skal bidra til å fremskaffe kunnskap for å realisere potensialet for økt verdiskaping i skog- og trenæringen, herunder om effektiviseringsmulighetene i verdikjedene og hvordan vi kan sikre gode avveininger mellom næring og miljøhensyn.

Forskningsinnsatsen rettet mot områdene biovarme, biogass og biodrivstoff, og opptak og lagring av karbon i skog videreføres i 2016. På dette området bør forskingssamarbeidet mellom landbruket og andre sektorer om kunnskaps- og teknologiutvikling vektlegges.

Høy forskningsaktivitet er viktig for å opprettholde og styrke konkurranseevnen i næringer som baserer sin produksjon på norske landbruksbaserte råvarer. Departementet viderefører sin forskningsinnsats rettet mot å øke konkurransekraften i næringsmiddelindustrien, herunder kunnskap som kan bidra til effektivisering og utvikling av nye produkter og tjenester.

Forventninger til samarbeid med andre aktører

Landbruks- og matdepartementet er opptatt av kommersialisering av forskningsresultater. Samarbeid mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge, forskningsinstituttene og SIVA er viktig for å øke innovasjonsgraden i sektoren. Videre legger departementet til grunn at det tilstrebes en god samordning med styret for fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA). Den næringsrelevante forskningen bør også støtte lokale og regionale innovasjonssystemer. I den forbindelse videreføres midlene til Virkemiddel for regional FoU og innovasjon, VRI, i 2016.

Deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid vil være sentralt, ikke minst for å løse felles utfordringer i landbruket på tvers av landegrenser. Regjeringen har også satt seg en klar ambisjon om økt norsk deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont 2020.

Forskningsrådet skal, gjennom aktivt og målrettet mobiliseringsarbeid, legge til rette for at norske landbruks- og matfaglige forskningsmiljøer øker sin deltakelse i Horisont 2020, ulike ERA- NET og aktuelle fellesprogrammer (JPI). Innsatsen på området mat og klima skal sees i sammenheng med det europeiske fellesprogrammet JPI FACCE - Agriculture, Food security and Climate change. Departementet viderefører bevilgningen for at norske miljøer skal få muligheten til å delta i dette forskningssamarbeidet. Tilsvarende kan også relevante temaer innenfor JPI Healthy Diet for Healthy Life (JPI HDHL) være aktuelle og vurderes i begrenset omfang.

Det skal arbeides videre for å legge til rette for et godt nordisk samarbeid innenfor landbruksforskning. Nordisk komité for jordbruks- og matforskning (NKJ) skal støtte opp under forsknings- og innovasjonssystemene i de nordiske landene som en felles plattform for nordiske initiativ internasjonalt.

Når det gjelder bilateralt forskningssamarbeid med Nord-Amerika, Kina og India, skal dette videreføres der dette er faglig relevant og hensiktsmessig. Det vises forøvrig til føringer i Kunnskapsdepartementets etatstyringsbrev.

Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning

En målrettet politikktutforming med gode beslutninger for landbruks- og matsektoren krever kontinuerlig tilgang på oppdatert kunnskap. Sentralt i forskning for forvaltningen står regjeringens ansvar for å sikre trygg mat, dyre- og plantehelse, dyrevelferd og miljøhensyn. I tillegg vil bevaring av genetiske ressurser, samt økonomiske forhold og utviklingstrekk som påvirker måloppnåelsen for sektoren og verdikjeden være viktig. Videre står landbrukets rolle og bidrag i lokal og regional utvikling og hvordan ulike drivkrefter påvirker utviklingen i landbruket, samt forholdet mellom landbruket og samfunnet for øvrig sentralt.

For å støtte opp under forvaltningens behov for kunnskap, og som ledd i utvikling av landbrukets verdikjeder, er det behov for samfunnsfaglig forskning innenfor departementets prioriterte forskningsområder. Departementet vil vektlegge samfunnsfaglig forskning som bidrar til størst mulig samfunnsøkonomisk nytte.

Forskningsrådet som forvalter av Landbruks- og matdepartementets midler, spiller en sentral rolle i å sikre god forskningsformidling, og vil på den måten bidra til at resultater fra forskning tas i bruk. Det forutsettes at Forskningsrådet har en god dialog med forskningsmiljøene samt næring og forvaltning, for å identifisere kunnskapsbehov og sikre god formidling av kunnskap.

En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre

Landbruks- og matnæringene i Norge står overfor store omstillinger, med et mål om økt matproduksjon på en kostnadseffektiv måte og under endrede klimatiske forhold. Nye muligheter innenfor bioøkonomien, bruk av tre, samt krav om bærekraftig matproduksjon i en globalisert verden, krever ny kunnskap og samspill på tvers av fagmiljøer.

De landbruks- og matfaglige forskningsmiljøene skal være effektive, levere forskningsresultater av høy kvalitet og relevans, og ha godt omdømme og høy internasjonal konkurransekraft. For å styrke konkurransevnen i hele verdikjeden for mat, tre, energi og tjenester, er det et mål å øke den næringsrelevante forskningen og bidra til at næringslivet styrker sin egen forskningsinnsats og i større grad nyttiggjør seg av forskningsbasert kunnskap. God rekruttering og moderne infrastruktur for forskning er også viktig for å øke kvaliteten.

Landbruks- og matdepartementet vil fortsette dialogen med Forskningsrådet om hvilke implikasjoner etableringen av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) gir for Forskningsrådets arbeid på ulike områder, jmfør omtale under kapittel 4 "Oppdrag fra departementet". Det forventes at Forskningsrådet bidrar til at regjeringens ambisjoner for det nye instituttet kan nås. Arbeidet må sees i sammenheng med Forskningsrådets strategi for instituttsektoren.

Kap. 2.2 Styringsinformasjon

Landbruks- og matdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement. Dette brevet omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

Kap. 3 Budsjettildelinger og fullmakter for 2016

For 2016 stiller Landbruks- og matdepartementet følgende beløp til rådighet for Forskningsrådet:

Område	Kr
Kap. 1137 post 50 Forskningsaktivitet	256 065 000
Kap. 1137 post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m. m	183 193 000
Sum	439 258 000

Forskningsaktivitet over kap. 1137 post 50

For 2016 legges det opp til følgende fordeling på sentrale forskningsprogrammer:

Program	Kortnavn	Fordeling i mill. kroner
Bærekraftig verdiskaping i mat og biobaserte næringer	BIONÆR	192,079
Stort program energi	ENERGIX	38,695
Nytt miljøprogram	MILJØFORSK	5,250

Budsjettmessige føringer:

Prioritering av forskning for økt mattrygghet, dyrevelferd og dyrehelse

Innsatsen knyttet til antibiotikaresistens skal styrkes ytterligere med 5 mill. kroner innenfor programmet BIONÆR. Det er behov for forsterket innsats både når det gjelder overvåkning og kunnskapsutvikling. Landbruks- og matdepartementet er særlig opptatt av situasjonen knyttet til ESBL-produserende (resistente) E.coli- bakterier og kinolonresistens hos fjørfe og kyllingkjøtt samt LA-MRSA i svinebesetninger.

Kap. 1137 ble i Prop. 1 S, Tillegg nr. 1 redusert med 10,5 mill. kroner. Departementet legger til grunn at klimarelevant forskning innenfor Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde dekkes innenfor programmene MILJØFORSK og BIONÆR. Ut fra dette vil Landbruks- og matdepartementet redusere bevilgningen til forskningsprogrammet KLIMAFORSK med 7 mill. kroner.

Videre skal det for 2016 avsettes 5 mill. kroner til særskilte forskningsbehov som vil kreve rask håndtering. Dersom det ikke foreligger særlige behov innen 1. oktober stilles beløpet til rådighet til Norges Forskningsråd.

Presiseringer av bevilgningen på programnivå

Departementet viderefører bevilgningene til BIONÆR rettet mot økt matproduksjon på en kostnadseffektiv måte, tilpassing av produksjonen til et endret klima, næringsmiddelindustri, tjenester, samfunn/politikk og arealforvaltning. Forskningsinnsatsen rettet mot områdene biovarme, biogass og biodrivstoff, og opptak og lagring av karbon i skog videreføres i 2016.

Bevilgningene til forskningsprogrammene ENERGIX, MILJØFORSK og SAMANSVAR (tidligere ELSA) videreføres på om lag samme nivå som i 2015. Øvrige forpliktelser videreføres i samsvar med Forskningsrådets nullvekstforslag for 2016.

Basisbevilgninger over kap. 1137 post 51

Bevilgningen over kap. 1137 post 51 omfatter basisbevilgninger til Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk senter for bygdeforskning, Veterinærinstituttet og den strategiske instituttsatsingen til Nofima.

Den statlige basisfinansieringen av forskningsinstituttene består av grunnbevilgninger og strategiske bevilgninger. Grunnbevilgningene består av en fast og en resultatbasert del. For primærnæringsinstituttene skal 2,5 pst. av grunnbevilgningsrammen benyttes til resultatbasert omfordeling i 2016.

Inntil 30 pst. av basisbevilgningen på fordelingsarenaen for primærnæringsinstituttene kan benyttes til strategiske instituttsatsinger.

Utbetalingsplan

Beløpet som tildeles i tråd med dette tildelingsbrevet blir overført til virksomheten etter følgende utbetalingsplan:

- Medio februar med kr 109 814 500
- Primo april med kr 109 814 500
- Primo juni med kr 109 814 500
- Medio oktober med kr 109 814 500

Behov for eventuelle omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

Orienteringssaker

Departementet har satt av 10,094 mill. kroner til husleiekompensasjon for Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), herunder 1,914 mill. kroner i rammen til post 50 og 8,180 mill. kroner i rammen til post 51.

Kap. 4 Oppdrag fra departementet

Regjeringen ønsker å stimulere til økt innovasjon og mer forskning i næringslivet. Innenfor departementets ansvarsområde er det ønskelig å se nærmere på hvordan næringsmiddelindustrien kan øke sin forskning- og innovasjonsinnsats.

Med bakgrunn i dette har departementet forespurt NHO mat og drikke om å utarbeide en rapport som beskriver dagens situasjon når det gjelder næringsmiddelindustriens aktivitet og hvordan denne kan økes. Departementet ber Forskningsrådet om å bistå NHO mat og drikke i dette arbeidet.

Tildelingene for å styrke de to landbruksfaglige miljøene ved Høgskolen i Nord-Trøndelag og Høgskolen i Hedmark løper ut i 2015. Forskningsrådet har hatt et særskilt ansvar for å sikre kvalitet og relevans i satsingen, og vi ber derfor om at Forskningsrådet i 2016 foretar en vurdering av satsingen i lys av formålet med ordningen.

Etableringen av NIBIO medfører at det blir få institutter på basisbevilgningssystemets primærnæringsarena. Vi viser til tidligere dialog om dette. Landbruks- og matdepartementet forutsetter at Forskningsrådet prioriterer arbeidet med å skaffe grunnlag for å vurdere mulige konsekvenser, med sikte på at nødvendige beslutninger kan tas i første kvartal i 2016.

Kap. 5 Rapportering

Landbruks- og matdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet. Det skal rapporteres på bruken av midler fra Landbruks- og matdepartementet i tråd med Kunnskapsdepartementets rapporteringskrav for 2016 som utarbeides i fellesskap med departementene.

Landbruks- og matdepartementet ber Forskningsrådet rapportere på bruken av departementets midler, jf. dette tildelingsbrev, i den departementsspesifikke delen av årsrapporten. Forskningsrådet bes i tillegg om å gi en kvalitativ vurdering av måloppnåelsen innen de sektorvise prioriteringene, samt en vurdering av retning og forventede resultater av bevilgningene.

Kap. 6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde et styringsmøte i mai/juni 2016 og et høsten 2016. Dagsorden for vårmøtet vil være konsentrert rundt Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i årsrapporten for 2015, og Forskningsrådets budsjettforslag for 2017. Videre vil det bli avholdt et styringsmøte medio desember 2016.

Med hilsen

Kirsti Gustad (e.f.)
avdelingsdirektør

Henrik Høyer Holgersen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi til:

Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0030	OSLO
Kunnskapsdepartementet			